

UNIVERSITATEA „VASILE ALECSANDRI” DIN BACĂU
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ECONOMICE
PROGRAMUL DE STUDII: CONTABILITATE ȘI
INFORMATICĂ DE GESTIUNE – IFR

Mirela Cristina MIRCEA
Iulia Andreea BUCUR

CONTABILITATEA
INSTITUȚIILOR DE CREDIT
CURS UNIVERSITAR

2013

CUPRINS

CUPRINS	7
INTRODUCERE	11
MODULUL 1. ORGANIZAREA GENERALĂ A CONTABILITĂȚII INSTITUȚIILOR DE CREDIT	
1.1. SISTEMUL BANCAR ÎN ECONOMIA CONCURENȚIALĂ.....	14
1.1.1. Banca centrală de emisiune	14
1.1.2. Băncile comerciale.....	14
1.1.3. Băncile de afaceri.....	15
1.1.4. Băncile de depozit.....	15
1.1.5. Bănci și instituții de credit specializate	15
1.1.6. Societăți financiare.....	16
1.2. ORGANIZAREA SISTEMULUI BANCAR DIN ROMÂNIA	16
1.2.1. Cadrul juridic al desfășurării activității bancare în România	16
1.2.2. Cadrul funcțional al desfășurării activității bancare în România.....	17
1.2.3. Rolul Băncii Naționale a României în cadrul sistemului bancar Românesc	18
1.2.4. Rolul instituțiilor de credit în sistemul bancar românesc	19
1.2.6. Alți jucători implicați în activitatea bancară din România.....	23
1.3. ORGANIZAREA ȘI CONDUCEREA CONTABILITĂȚII INSTITUȚIILOR DE CREDIT.....	26
1.4. CLASIFICAREA ȘI CIRCUITUL DOCUMENTELOR ÎN INSTITUȚIILE DE CREDIT.....	30
1.4.1. Clasificarea documentelor.....	30
1.4.2. Principalii purtători de informații în sfera bancară.....	31
1.4.3. Controlul documentelor într-o instituție de credit	32
1.4.4. Circuitul documentelor într-o unitate de credit operativă	32
1.5. CONTROLUL BANCAR ÎN INSTITUȚIILE DE CREDIT	33
1.6. PRINCIPII CONTABILE APLICABILE ÎN INSTITUȚIILE DE CREDIT	34
1.7. PARTICULARITĂȚILE PLANULUI DE CONTURI AL INSTITUȚIILOR DE CREDIT.....	35
MODULUL 2. TEHNICA OPERATIVĂ ȘI CONTABILITATEA OPERAȚIUNILOR DE TREZORERIE	
2.1. ORGANIZAREA COMPARTIMENTULUI TEZAUR - CASERIE.....	40
2.2. CONTABILITATEA ÎNCASĂRILOR ÎN NUMERAR	41
2.3. CONTABILITATEA PLĂȚILOR ÎN NUMERAR.....	43
2.4. EVIDENȚA CONTABILĂ A PLUSURILOR ȘI MINUSURILOR DE CASĂ.....	45
2.5. CONTABILITATEA OPERAȚIUNILOR DE SCHIMB VALUTAR	46
2.6. CONTABILITATEA OPERAȚIUNILOR PRIN CARDURI	47
2.7. CONTABILITATEA ALTOR VALORI.....	50
MODULUL 3. CONTABILITATEA OPERAȚIUNILOR DE EMISIUNE BĂNEASCĂ	
3.1. FONDUL DE REZERVĂ AL BĂNCII NAȚIONALE.....	58

3.2. CONTURILE DE BILANȚ ȘI ÎN AFARA BILANȚULUI, UTILIZATE ÎN CONTABILITATEA OPERAȚIUNILOR DE EMISIUNE BĂNEASCĂ.....	60
3.3. CONTABILITATEA PUNERII NUMERARULUI ÎN CIRCULAȚIE.....	62
3.4. CONTABILITATEA OPERAȚIILOR DE RETRAGERE A NUMERARULUI DIN CIRCULAȚIE.....	64

MODULUL 4. CONTABILITATEA OPERAȚIUNILOR INTERBANCARE ȘI INTRABANCARE

4.1. ASPECTE GENERALE PRIVIND DECONTĂRILE INTER ȘI INTRABANCARE	68
4.2. CONTABILITATEA OPERAȚIILOR INTRABANCARE EFECTUATE DE INSTITUȚIILE DE CREDIT.....	68
4.3. CONTABILITATEA OPERAȚIUNILOR INTERBANCARE.....	70
4.3.1. Contabilitatea decontărilor cu BNR	70
4.3.2. Contabilitatea depozitelor la BNR	72
4.3.3. Contabilitatea împrumuturilor de refinanțare de la BNR	73
4.3.4. Contabilitatea decontărilor interbancare prin conturi de corespondent	74
4.3.5. Contabilitatea depozitelor interbancare.....	76
4.3.6. Contabilitatea creditelor și împrumuturilor interbancare	77
4.3.7. Contabilitatea creanțelor restante nedepreciate și depreciate	79
4.3.8. Contabilitatea ajustărilor pentru deprecierea creanțelor din operațiuni interbancare	80
4.4. COMPENSAREA MULTILATERALĂ A PLĂȚILOR INTERBANCARE.....	81
4.4.1. Sistemul REGIS	82
4.4.2. Sistemul SAFIR	83
4.4.3. Sistemul TARGET 2	85
4.4.4. Sistemul SENT.....	86

MODULUL 5. TEHNICA OPERATIVĂ ȘI CONTABILITATEA PLĂȚILOR ȘI ÎNCASĂRILOR PRIN CONTURILE BANCARE ALE CLIENTELEI

5.1. DOCUMENTAȚIA NECESARĂ DESCHIDERII CONTURILOR LA BĂNCI DE CĂTRE AGENȚII ECONOMICI.....	92
5.2. FORME ȘI INSTRUMENTE DE DECONTARE.....	93
5.2.1. Ordinul de plată.....	93
5.2.2. Debitarea directă	94
5.2.3. CEC-ul	94
5.2.4. Biletul la ordin	97
5.2.5. Cambia	97
5.2.6. Transferul internațional de fonduri.....	101
5.3. CONTABILITATEA OPERAȚIUNILOR CONTURILE CURENTE ALE CLIENTELEI	102
5.3.1. Operațiuni în conturile curente ale clienței.....	105
5.3.2. Contabilitatea depozitelor clienței.....	106
5.3.3. Contabilitatea valorilor de recuperat și a altor sume datorate	107

MODULUL 6. CONTABILITATEA CREDITELOR ACORDATE DE BĂNCI CLIEȚILOR

6.1. ANALIZA ȘI GARANTAREA CREDITELOR.....	112
6.1.1. Analiza creditelor.....	112
6.1.2. Garantarea creditelor.....	114
6.2. CONTABILITATEA CREDITELOR ACORDATE CLIENTELEI NEFINANCIARE.....	116
6.2.1. Contabilitatea creanțelor comerciale.....	117
6.2.2. Contabilitatea creditelor acordate clienței nefinanciare	118

6.2.3. Contabilitatea creditelor și împrumuturilor contractate cu clientela financiară.....	122
6.3.4. Contabilitatea operațiunilor de factoring.....	123
MODULUL 7. RISCUL ÎN ACTIVITATEA DE CREDITARE	
7.1. PREZENTARE GENERALĂ A RISCURILOR BANCARE – FACTORI DE RISC. CLASIFICAREA RISCURILOR.....	130
7.2. MANAGEMENTUL GLOBAL AL RISCURILOR, FACTORI DE RISC ȘI GESTIUNEA RISCULUI DE CREDITARE.....	134
7.2.1. Managementul global al riscurilor	134
7.2.2. Identificarea și gestiunea riscului de client	135
7.2.3. Gestiunea riscului de nerambursare / de creditare.....	136
MODULUL 8. CONTABILITATEA OPERAȚIUNILOR DIVERSE	
8.1. CONTABILITATEA DECONTĂRILOR CU PERSONALUL.....	144
8.2. CONTABILITATEA DECONTĂRILOR PRIVIND ASIGURĂRILE ȘI PROTECȚIA SOCIALĂ.....	146
8.3. CONTABILITATEA DECONTĂRILOR CU BUGETUL STATULUI ȘI FONDURILE SPECIALE.....	147
8.4. CONTABILITATEA DECONTĂRILOR CU DEBITORII ȘI CREDITORII DIVERȘI.....	149
MODULUL 9. CONTABILITATEA VALORILOR IMOBILIZATE	
9.1. CONTABILITATEA IMOBILIZĂRILOR FINANCIARE.....	156
9.2. CONTABILITATEA IMOBILIZĂRILOR NECORPORALE.....	158
9.3. CONTABILITATEA IMOBILIZĂRILOR CORPORALE.....	159
9.4. CONTABILITATEA AMORTIZĂRII IMOBILIZĂRILOR.....	162
9.5. CONTABILITATEA AJUSTĂRILOR PENTRU DEPRECIERE A ACTIVELOR IMOBILIZATE	163
MODULUL 10. CONTABILITATEA CAPITALURILOR PROPRII, ASIMILATE ȘI A PROVIZIOANELOR	
10.1. DEFINIREA ȘI STRUCTURA CAPITALURILOR.....	168
10.2. CONTABILITATEA CAPITALULUI SOCIAL	168
10.3. CONTABILITATEA FONDURILOR DE REZERVĂ.....	171
10.4. CONSTITUIREA, UTILIZAREA ȘI REGULARIZAREA PROVIZIOANELOR asimilate capitalurilor	173
10.5. CONTABILITATEA ALTOR ELEMENTE ASIMILATE CAPITALURILOR.....	174
MODULUL 11. CONTABILITATEA OPERAȚIUNILOR BANCARE ÎN DEVIZE	
11.1. CLASIFICAREA OPERAȚIUNILOR ÎN DEVIZE.....	180
11.2. CONTABILITATEA OPERAȚIUNILOR ÎN DEVIZE CU CLIENTELA BANCARĂ ȘI FINANCIARĂ	180
11.3. CONTABILITATEA OPERAȚIUNILOR ÎN DEVIZE CU CLIENTELA NEBANCARĂ.....	182
11.4. CONTABILITATEA OPERAȚIUNILOR CU MIJLOACE DE PLATĂ EXPRIMATE ÎN DEVIZE.....	183
MODULUL 12. CONTABILITATEA CHELTUIELILOR, VENITURILOR ȘI REZULTATELOR FINALE ALE ACTIVITĂȚII BANCARE	
12.1. DEFINIREA ȘI CONȚINUTUL CHELTUIELILOR ȘI VENITURILOR BANCARE	188
12.2. CONTABILITATEA CHELTUIELILOR BANCARE.....	190
12.2.1 Cheltuieli de exploatare.....	190
12.2.2 Cheltuieli cu angajații	193

12.2.3. Cheltuieli cu alte impozite, taxele si vărsăminte asimilate.....	194
12.2.4. Cheltuieli cu stocurile, lucrările și serviciile executate de terți.....	194
12.2.5. Cheltuieli diverse de exploatare.....	195
12.2.6. Cheltuieli cu amortizările privind imobilizările corporale și necorporale.....	195
12.2.7. Cheltuieli cu ajustări pentru depreciere, provizioane și pierderi din creanțe.....	196
12.2.8. Cheltuieli cu impozitul pe profit.....	196
<i>12.3. CONTABILITATEA VENITURILOR BANCARE.....</i>	<i>196</i>
12.3.1. Venituri din activitatea de exploatare.....	197
12.3.2. Venituri diverse din exploatare.....	198
12.3.3. Venituri din ajustări pentru depreciere, provizioane și recuperări de creanțe.....	199
<i>12.4. DETERMINAREA ȘI CONTABILIZAREA REZULTATELOR FINALE ALE ACTIVITĂȚII.....</i>	<i>199</i>
<i>12.5. BILANȚUL CONTABIL.....</i>	<i>201</i>
BIBLIOGRAFIE.....	206
FIȘA DISCIPLINEI.....	208
CALENDARUL DISCIPLINEI.....	210